

ZALĪE PADOMI

Nr.1/2018.

Vai tīrai mājai vajag tik daudz ķīmijas?

Dzenoties pēc ideālas tīrības, mēs bruņojamies ar īstu ķīmisko arsenālu. *Superiedarbīgie* līdzekļi gan tiek galā ne tikai ar traipiem un kaļķakmeni, bet arī gaisu mūsu mājās un mūsu labsajūtu.

Izrādās, lai ieviestu tīrību, vidējais sadzīves ķīmijas arsenāls mājsaimniecībā ir ap 10 līdz 20 produktu (plītij savs, flīzēm savs un pat baltajai veļai savs). To, ka tīrīšanas līdzekļos mēdz būt kaitīgas vielas, pierāda kaut vai brīdinājumi uz iepakojuma: kairinošs, kodīgs, nenorīt, nepieļaut nokļūšanu uz ādas u.tml.

Pārlietu aizraujoties ar šādiem līdzekļiem, pirmkārt, ciešs gaiss mājās. Pēc kārtīgas tīrīšanas tas ir pat trīs līdz piecas (dažkārt 1000!) reizes piesārņotāks nekā uz ielas. Piemēram, gaisu iekštelpās, kur pavadām līdz pat 90% dienas, ievērojami sabojā smaržvielas no uzkopšanas produktiem. Tās var izraisīt galvassāpes, sliktu pašsajūtu, alergisku reakciju.

Otrkārt, ja kārtīgi nenoskalojam traukus vai neizskalojam drēbes, kaitīgās vielas no tām nonāk arī mūsu organismā.

Treškārt, nepareizi lietojot tīrīšanas līdzekļus, mēs varam kaitēt sev, ieelpojot, piemēram, kodīgos dūmus, ko rada hlora un amonjaka sajaukums. Bet, nepareizi tos glabājot, apdraudam bērnus, kuri nejauši var norīt toksiskos šķidrumus. Nonākot apkārtējā vidē, daudzi sadzīves ķīmijas līdzekļi rada būtisku kaitējumu dabai.

Ja gribi ietaupīt un dzīvot veselīgāk, atsakies no šīm sadzīves ķīmikalijām:

gaisa atsvaidzinātājiem (aerosoli, automātiskie izsmidzinātāji, smaku novērsēji, smaržīgie tualetes bloki, vīraki, aromātiskās sveces u.tml.). Patiesībā šo produktu nosaukums ir melīgs, jo tie neatsvaidzina, bet tikai nomāc citus aromātus ar savu spēcīgo smaržu. **Alternatīva:** Par brīvu. Attaisi logus un izvēdini telpu. Tikai tas patiesi atsvaidzinās gaisu mājās. **TĪRĪBA NESMARŽO!**

veļas mīkstinātājiem. Mīkstinātāji uz auduma veido ķīmikāliju kārtiņu, kas šķietami padara drēbes mīkstākas. Visbiežāk šim nolūkam izmantotās ķīmikālijas var veicināt astmu. Vairumam šo vielu piemīt arī antibakteriālas īpašības, tā sekmējot *supernoturīgo* baktēriju veidošanos. Turklāt veļas mīkstinātāju smarža no drēbēm izdalās pat nedēļām ilgi, piesārņojot gaisu un kairinot elpceļus. No tās nepalīdz atbrīvoties arī vairākkārtīga drēbju mazgāšana. Tātad veļas mīkstinātāji nav slikti tikai mums, tie arī apdraud ūdens iemītniekus. **Alternatīvas:** Talkā ņem parasto galda etiķi. Vienai mazgāšanas reizei būs vajadzīgi tikai 100 ml etiķa, kuru jāielej veļas skalošanai paredzētajā nodalījumā. Noderēs arī gludināšana ar tvaiku.

antibakteriālajiem tīrīšanas līdzekļiem

(ziepes, dezinfekcijas līdzekļi, antibakteriālās salvetes, izsmidzināmie virsmu apstrādes līdzekļi u.tml.). Pirms ķerties pie *dezinfekcijas artilērijas*, jāņem vērā, ka lielāka daļa baktēriju ir mūsu sabiedrotie, un antibakteriālie līdzekļi tās nonāvē līdz ar sliktajām. Ne velti mēdz teikt, ka nedaudz netīrības tikai nāk par labu, īpaši bērniem. Tie palīdz nostiprināt imūnsistēmu un pasargā no iespējas iedzīvoties alergijā. Turklāt pētījumi parāda, ka mājsaimniecībās, kur dezinfekcija ir lielā cieņā, mājinieki nebūt neslimo retāk. Dezinficējošie un antibakteriālie līdzekļi nepieciešami tikai slimnīcās.

Alternatīvas: Saprātīgai tīrībai pietiek ar universālu tīrīšanas līdzekli un siltu ūdeni. Ja tīrīšanai lietosiet antibakteriālās mikrošķiedras drāniņas, lieliski iztiksiet tikai ar ūdeni.

TĪRS NAV STERILS!

Lai māja būtu patiešām tīra:

Mazāk ir labāk! Samazini ķīmijas arsenālu mājās un līdz ar to izlietoto plastmasas iepakojumu daudzumu atkritumos. Lai iztīrītu māju, pietiks ar universālo tīrīšanas, trauku un veļas mazgāšanas līdzekļiem, kā arī abrazīvo pastu.

Lieto droši! Glabā produktus bērniem nesasniedzamā vietā, nejauc tos ar citiem līdzekļiem, nepārlej pārtikas tarā.

Lieto taupīgi! Ievēro ieteiktās dozas, īpaši, ja izmanto koncentrētus līdzekļus. Nekad nelieto vairāk līdzekļa, nekā norādīts lietošanas instrukcijā!

Dubults nepļīst! Ja lieto ķīmiskus tīrīšanas līdzekļus, pienācīgi izskalo drēbes, noskalo traukus un ar ūdeni notīri apstrādātās virsmas.

Neveido mājās sadzīves ķīmijas krājumus, neglabā vecu un pustukšu līdzekļu iepakojumus, kā arī tādus līdzekļus, ko nekad vairs nelietosi, - izmet! Jebkura sadzīves ķīmija iztvaiko un piesārņo telpās gaisu.

Meklē marķējumu! Neuzticies tikai ražotāju “zaļajiem” uzrakstiem *bio, dabīgs, eko!*

IZVĒLIES PRODUKTUS AR STARPTAUTISKI ATZĪTU EKOMARĶĒJUMU:

vai

Ekopuķīte

Ziemeļvalstu gulbis

Ecocert

ICEA

NEIZVĒLIES LĪDZEKĻUS AR ŠĀDIEM SIMBOLIEM:

Ļoti toksisks produkts

Veselībai bīstams produkts

Videi bīstams produkts

Kodīgs produkts

Vislabāk - dabiski tīrs! Vecāki un darbinieki iesaka: ikdienas tīrīšanai izmanto sodu, etiķi, citrona sulu, sāli, sinepju pulveri, ziepes. Tie ir ne vien efektīvi, bet arī lēti tīrīšanas līdzekļi, kas ātri un pilnīgi sadalās, nepiesārņojot ūdeni un vidi!

Grīdas mazgā ar etiķūdeni - smarža nav patīkama, bet mikrobi pagalam!

Citrona sulu vai citronskābi lieto kā balinātāju drēbēm, kā arī lai noņemtu taukus no virtuves virsmām;

Traukus mazgā ar pārtikas sodu;

Tīrot virsmas, izmanto citronūdeni - tas gan dezinficē, gan jauki smaržo;

Stikla burku mazgāšanai - nātru slotiņa;

Ar sodu var tīrīt vannu, izlietni;

Tējkannas tīrīšanai ļoti efektīvi var izmantot citronskābi;

Katlus tīra ar smalkajām smiltīm un pelniem;

Sāls - abrazīva viela pannu tīrīšanai;

Logi spīdēs un laistīsies, ja tos tīrīs ar etiķūdeni;

Tvaika slota notīra visu!

Virsmas lieliski notīra ūdenī samitrinātas mikrošķiedras drāniņas!

Kā gaisa atsvaidzinātāju izmanto dabīgās ēteriskās eļļas;